

Anyanyelvi verseny

4. feladatlap

2015. december 18.

Beküldési határidő: 2016. január 07.

Postacím: 2600 Vác, Géza király tér 8.

A borítékra írjátok rá: Anyanyelvi verseny

e-mail cím: gezaverseny.magyar@gmail.com

A versenyző neve, osztálya:.....

Iskola neve és címe:.....

A versenyző e-mail-címe, hogy a megoldásokat és eredményeket
mindenkinek eljuttathassuk:.....

Örkény István: HÍREK ÉS ÁLHÍREK (részlet)

Szenvedélyes hírlapolvasó vagyok. Reggelente örömmel veszem kézbe a friss újságot, és átolvasom elejétől végig.

Minek szól ez az érdeklődés? Mindannak, ami tegnap óta történt, az öt világrész eseményeinek. Minthogy ezt a kívánságot százmilliók osztják, kialakult egy mindent behálózó hírszolgálati szervezet. Kábelek, riporterek, képtávírók, tetsztárok, szerkesztőségek, nyomdák ontják az érdekesnél érdekesebb híreket. Mindez óriási összegeket emészt föl. A minap rájöttem, hogy erre semmi szükség. Hogyan született meg bennem ez a felismerés?

Egy hónapot töltöttem külföldön. Hamarosan hiányozni kezdett a reggeli újságot olvasás. A második hét végén kezembe akadt egy régi pesti újság, melybe a **villanyplatnit** csomagoltuk. Kicsomagoltam, elolvastam. Olvasás közben azon kaptam magam, hogy a régi hírek ugyanolyan érdekesek, mint a frissek.

Ez a tapasztalat elgondolkodtatott. Ha a régi híryanag semmivel sem unalmasabb, mint az új, akkor talán az sem fontos, hogy amit elolvasok, megtörtént-e, vagy sem. Lehetséges, hogy kíváncsiságom beéri álhírekkel is.

Próbát tettem. A próba sikerült. Az alábbiakban ismertetek néhány érdekes hírt, amelyet néhány óra leforgása alatt, minden különös fáradtság nélkül, **az ujjamból szoptam**. Remélem, hogy ezek a meg nem történt események olvasóim kíváncsiságát is kielégítik. Ez igen nagy jelentőségű esemény lenne.

AZ ÖT VILÁGRÉSZ ESEMÉNYEI

BICIKLIZNI TANUL A PÁPA

A katolikus egyház feje, orvosi tanácsra, minden reggel körbekerékpározza a Szent Péter-székesegyház előtti hatalmas térséget. Útjára, orvosán kívül, csak hat svájci testőr kíséri el, akik erre az alkalomra a nehézkes sisak helyett fehér bukósisakot viselnek. Róma népe és a számos utas és **zarándok** térden állva nézi végig a szentatya reggeli testgyakorlását.

HALÁLT OKOZÓ RÓSEJBNI

Özv. Kovács Lőrincné óbudai nyugdíjas az este rósejbnit sültött vacsorára. Alighogy az elsőt megette, gyomrához kapott és meghalt. A boncolásnál a rósejbnin kívül egy csokor hóvirágot, egy OTP-kölcsönrel vásárolt KIJEV fényképezőgépet és a *Rozsdatemető* c. regényt találták meg az idős asszony gyomrában. Az orvosok véleménye szerint ezek az oda nem való tárgyak is szerepet játszhattak Kovácsné szerencsétlen halálában.

MAGYAR A VILÁGÚRBEN

Meg nem erősített hírek szerint Conrad százados, a Gemini IV. amerikai űrhajó másodpilótája magyar származású. Apja, akit Konrádnak hívtak, Szabadbattyánból vándorolt ki "a hárommillió koldus" Magyarországaról. Conrad százados a légierőknél szolgált, ma is jól beszél magyarul, s hosszú űrutazása során a "*Mon amour, mon amour, szívémben te vagy az úr*" kezdetű régi magyar slágert dúdolta, melyet még édesapjától tanult.

(...)

GYÚJTÓ VAGY VALUTAÜZÉR

A bíróság ezer forint pénzbírságra ítélte Szederjesi Szabó József clevelandi illetőségű, magyar származású állampolgárt, aki a budapesti kapualjakban egy **kofferre** való "A lift működik" feliratú táblát lopkodott össze. Szabó azzal védekezett, hogy nem akart üzérkedni. A táblákat a saját céljaira szedte össze, mert maga is furcsaságokat gyűjt.

(...)

Remélem, a fenti álhírek teljesen kielégítik az olvasó szenzációéhségét. Ezzel egy csapásra fölöslegessé válna az egész hírközlő **apparátus**, a tetsztárok, ügynökségek, kábelek és képtávírók.

Tömerdek pénzt takaríthatunk meg. Még a lapszerkesztőségek dolgozóit is szélnek ereszthetjük, mert e sorok írója szerény fizetségért vállalkozik rá, hogy a hazai sajtót ellássa érdekes, frissnek tűnő és hitelesnek látszó álhírekkel.

1. feladat: Mi jelentenek a szövegben az alábbi szavak?

villanyplatni _____

az ujjamból szoptam _____

zarándok _____

rósejbni _____

valutaüzér _____

koffer _____

apparátus _____

7 pont	
--------	--

2. feladat: A szövegből kiemelt (aláhúzott) szó esetében a szóelemzés elvét alkalmazzuk:
Mindannak. Írj még három saját példát!

3 pont	
--------	--

3. feladat: Foglald mondatba a következő, két szófaji csoportba is besorolható szavakat!

szó	szófaj	mondat
vagy		
fog		
egy		
magyar		

4 pont	
--------	--

4. feladat: Alkoss a következő képletek alapján szavakat! A szóelemeket válaszd el függőleges vonallal! (1: szótő, 2: képző, 3: jel, 4: rag)

játék+2+2		1+-mány + 3	
szép+3+3		asztal + 2 + -ság + 4	
1+-ász+3+3		1 + -ás + 3 + 4	
zöld+2+3		tanár + 2 +4	
gonosz+2+4		kanári + 3 +4	

7 pont	
--------	--

5. feladat: Válogasd szét a megadott szempontok szerint a közmondás beszédhangjait!

Messziről jött ember azt mond, amit akar.

Magas magánhangzók:

Mély magánhangzók:

Zöngés mássalhangzók:

Zöngétlen mássalhangzók:

4 pont	
--------	--

6. feladat: Alkoss közmondásokat az alábbi szavakból!

A./ a, a, galamb, hogy, repüljön, sült, szájába, várja

B./ a, a, embert, hamarabb, hazug, kutyát, mint, sánta, utoléri

C./ aki, az, csak, dolgozik, el, hibát, követ, nem, nem

D./ az, egérrel, játszik, macska, mint, vele

4 pont	
--------	--

7. feladat: Ismerj fel egy-egy költői képet vagy alakzatot az alább megadott idézetekben!

a.) „Mint kiűzött király országa széléről,
Visszapillant a nap a föld pereméről.”
(*Petőfi: A puszta, télen*)

b.) „S dúlt hiteknek kicsoda állít
káromkodásból katedrálist”
(*Nagy László: Ki viszi át a szerelmet*)

c.) „Április, ó Április,
Minden csínyre friss!
Faun-bokájú, vad suhanc,
Újra itt suhansz!
Vásott cigánykereked
Porozza a tereket,”
(*Áprily Lajos: Április*)

3 pont	
--------	--

Maximális pontszám:	50 pont
Elért pontszám:	